

<p>disputants-חולקים- central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת- story-מעשה-O</p>	<p>statement-מימרא- challenge-קושיא- question-שאלה- answer-תירוץ- proof-ראיה-</p>
מקרא-key:	

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
בראשונה היה לולב ניטל במקדש שבעה, ובמדינה יום אחד.												■
משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה, זכר למקדש. ושיהא יום הנף כולו אסור.	[רבן יוחנן בן זכאי]											■
מנא לן דעבדינן זכר למקדש?												◇
דאמר קרא (ירמיהו ל) כי אעלה ארכה לך וממכותיך ארפאך נאם ה' כי נדחה קראו לך ציון היא דרש אין לה, דרש אין לה - מכלל דבעיא דרישה.	רבי יוחנן:											◇
ושיהא יום הנף.												■
מאי טעמא?												▲
מהרה יבנה בית המקדש, ויאמרו: אשתקד מי לא אכלנו בהאיר מזרח - השתא נמי ניכול. ואינהו לא ידעי דאשתקד דלא הוה בית המקדש - האיר מזרח התיר, השתא דאיכא בית המקדש - עומר מתיר.												◇
דאיבני אימת?												▲
אילימא דאיבני בשיתסר												!
הרי התיר האיר מזרח,												;
אלא דאיבני בחמיסר												!
מחצות היום ולהלן תשתרי												;
הרחוקים מותרין מחצות היום ולהלן, לפי שאין בית דין מתעצלים בן	דהא תנן:											■ ;
לא צריכא, דאיבני בליליא. אי נמי, סמוך לשקיעת החמה.												!
רבן יוחנן בן זכאי בשיטת רבי יהודה אמר	רב נחמן בר יצחק:											!
מן התורה הוא אסור, דכתיב (ויקרא כג) עד עצם היום הזה - עד עיצומו של יום	דאמר: [רבי יהודה]											■ !
עד - ועד בכלל.	וקסבר: [רבי יהודה]											■ !
ומי סבר ליה כוותיה? והא מפליג פליג עליה												;
משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא יום הנף כולו אסור.	דתנן: [רבן יוחנן בן זכאי]											■ ;
והלא מן התורה הוא אסור, דכתיב עד עצם היום הזה - עד עיצומו של יום	אמר לו רבי יהודה:											;
רבי יהודה הוא דקא טעי. הוא סבר: מדרבנן קאמר, ולא היא - מדאורייתא קאמר.												!
והא התקין קאמר												;
מאי התקין - דרש והתקין.												!
יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, כל העם מוליכין את לולביהן לבית הכנסת, למחרת משכימין ובאין, כל אחד ואחד מכיר את שלו ונטלו, מפני שאמרו חכמים: אין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון בלולבו של חברו, ושאר ימות החג, אדם יוצא ידי חובתו בלולבו של חברו.												■
יום הראשון של חג שחל להיות בשבת, ושכח והוציא את הלולב לרשות הרבים - פטור, מפני שהוציאו ברשות.	רבי יוסי:											■
מנא הני מילי?												▲
(ויקרא כג) ולקחתם - שתהא לקיחה ביד כל אחד ואחד. לכם - משלכם, להוציא את השאול ואת הגזול.	דתנו רבנן:											■ !
אין אדם יוצא ידי חובתו ביום טוב הראשון של חג בלולבו של חברו, אלא אם כן נתנו לו במתנה.	מכאן אמרו חכמים:											■ !
ומעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא, שהיו באין ספינה, ולא היה לולב אלא לרבן גמליאל בלבד, שלקחו באלף זוז. נטלו רבן גמליאל ויצא בו, ונתנו לרבי יהושע במתנה, נטלו רבי יהושע ויצא בו, ונתנו לרבי אלעזר בן עזריה במתנה, נטלו רבי אלעזר בן עזריה ויצא בו, ונתנו לרבי עקיבא, נטלו רבי עקיבא ויצא בו והחזירו לרבן גמליאל.												○ !

<p>disputants-חולקים- central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת- story-מעשה-O</p>	<p>statement-מימרא- challenge-קושיא- question-שאלה- answer-תירוץ-! proof-ראיה-</p>
--	--

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מב:
לולב וערבה - ששה ושבעה													מב:
ההלל והשמחה - שמונה.													מב:
סוכה וניסוך המים - שבעה.													מב:
החליל - חמשה וששה.													מב:
לולב שבעה כיצד?												^	מב:
יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת - לולב שבעה, ושאר כל הימים ששה.												!	מב:
ערבה שבעה כיצד?												^	מב:
יום השביעי של ערבה שחל להיות בשבת - ערבה שבעה, ושאר כל הימים - ששה.												!	מב:
מצות לולב כיצד?												^	מב:
יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת מוליכין את לולביהן להר הבית, והחזנין מקבלין מהן וסודרין אותן על גבי איצטבא, והזקנים מניחין את שלהן בלשכה. ומלמדין אותם לומר: כל מי שמגיע לולבי לידו - הרי הוא לו במתנה. למחר משכימין ובאין, והחזנין זורקין אותם לפניהם והן מחטפין ומכין איש את חברו. וכשראו בית דין שבאו לידי סכנה - התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו.												!	מב:
אמאי? טלטול בעלמא הוא, ולידחי שבת												?	מב:
גזרה שמא יטלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דשופר, והיינו טעמא דמגילה.	רבה:											!	מב:
אי הכי, יום ראשון נמי												?	מב:
ראשון, הא תקינו ליה רבנן בביתו.												!	מב:
התינח אחר תקנה, קודם תקנה מאי איכא למימר?												?	מב:
אלא: ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין - לא גזרו בהו רבנן, הנך דליתנהו מן התורה בגבולין - גזרו בהו רבנן.												!	מב:
אי הכי, האידנא נמי												?	מב:
אנן לא ידעינן בקיבועא דירחא.												!	מב:
אינהו ידיעי בקיבועא דירחא - לידחן												?	מב:
אין הכי נמי												!	מב:
ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת כל העם מוליכין את לולביהן להר הבית	דתנן חדא:											!	מב:
לבית הכנסת.	ותנן אידך:											!	מב:
שמע מינה: כאן - בזמן שבית המקדש קיים, כאן - בזמן שאין בית המקדש קיים, שמע מינה.												!	מב:
דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לך?												^	מב:
(ויקרא כ"ג) ולקחתם - שתהא לקיחה ביד כל אחד ואחד, לכם - משלכם, להוציא את השאול ואת הגזול. ביום - ואפילו בשבת. ראשון - אפילו בגבולין. הראשון - מלמד שאינו דוחה אלא יום טוב הראשון בלבד.	דתניא:											!	מב:
ביום ואפילו בשבת.	אמר ר:											!	מב:
מכדי, טלטול בעלמא הוא, איצטריך קרא למישרי טלטול?												?	מב:
לא נצרכא אלא למכשירי לולב, ואליבא דהאי תנא.	רבא:											!	מב:
לולב וכל מכשיריו דוחין את השבת, דברי רבי אליעזר.	דתניא: [רבי אליעזר]											!	מב:
מאי טעמא דרבי אליעזר												^	מב:

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
--	---

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
אמר קרא ביום - ואפילו בשבת.	[רבי אליעזר]											◇
ורבנן, האי ביום מאי עבדי ליה?							?					◇
מיבעי ליה: ביום ולא בלילה.	[רבנן]											◇
ורבי אליעזר, ביום ולא בלילה מנא ליה?							?					◇
נפקא ליה מסיפא דקרא, (ויקרא כג) ושמתחם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים - ימים ולא לילות.	[רבי אליעזר]											◇
ורבנן							?					◇
אי מהתם - הוה אמינא: לילף ימים ימים מסוכה, מה להלן ימים ואפילו לילות - אף כאן נמי ימים ואפילו לילות.	[רבנן]											◇
וסוכה גופה מנלן?												◇
(ויקרא כג) בסכות תשבו שבעת ימים - ימים ואפילו לילות.	דתנו רבנן:											◇
אתה אומר ימים ואפילו לילות, או אינו אלא ימים ולא לילות? ודין הוא: נאמר כאן ימים ונאמר בלולב ימים, מה להלן ימים ולא לילות - אף כאן ימים ולא לילות. או כלך לדרך זו: נאמר כאן ימים ונאמר במלואים ימים, מה להלן ימים ואפילו לילות - אף כאן ימים ואפילו לילות.												◇
נראה למי דומה: דנין דבר שמצותו כל היום מדבר שמצותו כל היום, ואל יוכיח דבר שמצותו שעה אחת.												◇
או כלך לדרך זו: דנין דבר שמצותו לדורות מדבר שמצותו לדורות, ואל יוכיחו מלואים שאין נוהגין לדורות.												◇
תלמוד לומר: תשבו תשבו לגזרה שוה. נאמר כאן תשבו ונאמר במלואים (ויקרא ח) תשבו, מה להלן ימים ואפילו לילות - אף כאן ימים ואפילו לילות.												◇
ערבה שבעה כיצד.												◇
ערבה בשביעי מאי טעמא דחיא שבת?												◇
כדי לפרסמה שהיא מן התורה.	רבי יוחנן:											◇
אי הכי, לולב נמי לידחי כדי לפרסמו שהוא מן התורה?												◇
לולב גזרה משום דרבה.												◇
אי הכי, ערבה נמי נגזור?												◇
ערבה שלוחי בית דין מייתי לה, לולב לכל מסור.												◇
אי הכי, כל יומא נמי לידחי?												◇
אתי לפקוקי בלולב.												◇
ולידחי ביום טוב ראשון												◇
לא מוכחא מלתא, אמרי: לולב הוא דקא דחי.												◇
ולידחי בחד מהנך												◇
כיון דקא מפקת לה מראשון - אוקמה אשביעי.												◇
אי הכי, האידנא נמי לידחי?												◇
אנן לא ידעינן בקיבועא דירחא.												◇
אינהו דידיעו בקיבועא דירחא, לידחי?												◇
לא איקלע	כי אתא בר הדיא אמר:											◇
איקלע, ולא דחי.	כי אתא רבין וכל נחותי אמרי:											◇

<p>disputants-חולקים- central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת- story-מעשה-O</p>	<p>statement-מימרא- challenge-קשיא- question-שאלה- answer-תירוץ- proof-ראיה-</p>
--	--

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר
מימרא	מאן דאמר

מאן דאמר	סוכה-לולב וערבה	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ואלא קשיא	מאן לימא לן דערבה בנטילה, דלמא בזקיפה?											מג
רב יוסף:	לולב וערבה ששה ושבעה											מג
איתיביה אביי:	מאי לאו - כלולב, מה לולב בנטילה, אף ערבה בנטילה											מג
איתיביה אביי:	מידי אריא? - הא - כדאיתיה, והא - כדאיתיה.											מג
איתיביה אביי:	בכל יום מקיפין את המזבח פעם אחת, ואותו היום שבע פעמים.											מג
מאי לאו - בערבה	מאי לאו - בערבה											מג
לא, כלולב.	מאי לאו - בערבה											מג
והא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה:	הוא אמר לך בערבה ואנא אמינא כלולב.											מג
אתמר, רבי אלעזר:	בלולב											מג
רב שמואל בר נתן אמר רבי חנינא:	בערבה.											מג
וכן אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה:	בערבה.											מג
רבא לרב יצחק בריה דרבה בר בר חנה:	בר אורי, תא ואימא לך מלתא מעלייתא דהוה אמר אבוך.											מג
הא דתנן:	כל היום מקיפין את המזבח פעם אחת, ואותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים											מג
הכי אמר אבוך משמיה דרבי אלעזר:	בלולב.											מג
איתיביה:	לולב דוחה את השבת בתחלתו, וערבה בסופו. פעם אחת חל שביעי של ערבה להיות בשבת, והביאו מרביות של ערבה מערב שבת, והניחום בעזרה, והכירו בהן ביייתוסין ונטלום וכבשום תחת אבנים. למחר הכירו בהן עמי הארץ, ושמתום מתחת האבנים, והביאום הכהנים וקפום בצידו המזבח. לפי שאין ביייתוסין מודים שהיבוט ערבה דוחה את השבת.											מג
	אלמא בנטילה היא											מג
	תיובתא.											מג
	ואלא נדחן											מג
	כיון דאנן לא דחינן - אינהו נמי לא דחו.											מג
	והא יום טוב הראשון, דלדידן לא דחי ולדידהו דחי?											מג
	לדידהו נמי לא דחי.											מג
	ואלא קשיא הני תרתי											מד
	כל העם מוליכים את לולביהם להר הבית											מד
	לבית הכנסת.											מד
	כאן - בזמן שבית המקדש קיים, כאן - בזמן שאין בית המקדש קיים											מד
	לא אידי ואידי - בזמן שבית המקדש קיים, ולא קשיא: כאן - במקדש, כאן - בגבולין.											מד
	מאי שנא לולב דעבדינן ליה שבעה זכר למקדש, ומאי שנא ערבה דלא עבדינן לה שבעה זכר למקדש?											מד
	הואיל ואדם יוצא ידי חובתו בערבה שכלולב.											מד
	ההוא משום לולב הוא דקא עביד ליה.											מד

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ז קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
--	---

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
וכי תימא דקא מגבה ליה והדר מגבה ליה												מד.
והא מעשים בכל יום דלא קא עבדינן הכי								ז				מד.
לולב דאורייתא - עבדינן שבעה זכר למקדש. ערבה דרבנן - לא עבדינן לה שבעה זכר למקדש.	רב זביד משמיה דרבא:											מד.
למאן?									א			מד.
אילימא לאבא שאול												מד.
(ויקרא כג) ערבי נחל כתיב, שתיים - אחת ללולב ואחת למקדש.	האמר: [אבא שאול]											מד.
אי לרבנן												מד.
הלכתא גמירי לה.												מד.
עשר נטיעות, ערבה, וניסוך המים - הלכה למשה מסיני.	דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית חורתן:											מד.
לולב דאית ליה עיקר מן התורה - בגבולין עבדינן ליה שבעה זכר למקדש, ערבה דלית לה עיקר מן התורה - בגבולין לא עבדינן שבעה זכר למקדש	אלא אמר רב זביד משמיה דרבא:											מד.
כהנים בעלי מומין נכנסין בין האולם ולמזבח כדי לצאת בערבה.	ריש לקיש:											מד.
מי אמרה?	אמר ליה רבי יוחנן:											מד.
מי אמרה? הא איהו אמר												מד.
עשר נטיעות, ערבה, וניסוך המים הלכה למשה מסיני	דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית חורתן:											מד.
אלא: מי אמרה בנטילה, דלמא בזקיפה? מי אמרה בבעלי מומין, דלמא בתמימים?	[רבי יוחנן]											מד.
ערבה יסוד נביאים	אתמר: חד אמר: [רבי יוחנן/רבי יהושע בן לוי]											מד.
מנהג נביאים.	וחד אמר: [רבי יוחנן/רבי יהושע בן לוי]											מד.
תסתיים דרבי יוחנן הוא דאמר יסוד נביאים												מד.
ערבה יסוד נביאים הוא	דאמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן:											מד.
תסתיים.												מד.
מי אמר רבי יוחנן הכי?	רבי זירא לרבי אבהו:											מד.
עשר נטיעות, ערבה, וניסוך המים הלכה למשה מסיני	והאמר רבי יוחנן משום רבי נחוניא איש בקעת בית חורתן:											מד.
(דניאל ד) אשתומם כשעה חדא												מד.
שכחום וחזרו ויסודם.	ואמר: [רבי אבהו]											מד.
ומי אמר רבי יוחנן הכי?												מד.
דלכון אמרי, דלהון היא	והאמר רבי יוחנן:											מד.
לא קשיא - כאן - במקדש, כאן - בגבולין.												מד.
ערבה צריכה שיעור, ואינה ניטלת אלא בפני עצמה, ואין אדם יוצא ידי חובתו בערבה שבלולב.	רבי אמי:											מד:
כיון דאמר מר אינה ניטלת אלא בפני עצמה - פשיטא דאין אדם יוצא בערבה שבלולב												מד:

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
--	--

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	כ
מהו דתימא: הני מילי - היכא דלא אגבהיה והדר אגבהיה, אבל אגבהיה והדר אגבהיה - אימא לא, קא משמע לן.													מד:
אדם יוצא ידי חובתו בערבה שבלולב	רב חסדא אמר רבי יצחק:												מד:
וכמה שיעורה?													מד:
שלשה בדי עליו לחין.	רב נחמן:												מד:
אפילו עלה אחד ובד אחד.	רב ששת:												מד:
עלה אחד ובד אחד סלקא דעתך?													מד:
אלא אימא: אפילו עלה אחד בכד אחד.													מד:
הוה קאימנא קמיה דרבי אלעזר בר צדוק, ואייתי ההוא גברא ערבה קמיה, שקיל, חביט חביט ולא בריך.	איבו:												מד:
מנהג נביאים הוא.	קסבר: [רבי אלעזר בר צדוק]												מד:
איבו וחזקיה בני ברתיא דרב אייתו ערבה לקמיה דרב, חביט חביט ולא בריך													מד:
מנהג נביאים הוא.	קא סבר: [רב]												מד:
הוה קאימנא קמיה דרבי אלעזר בר צדוק, אתא לקמיה ההוא גברא. אמר ליה: קרייתא אית לי, כרמיא אית לי, זיתא אית לי, ואתו בני קרייתא ומקשקשין בכרמיא ואוכלין בזיתא, אריך או לא אריך?	איבו:												מד:
לא אריך.	אמר ליה: [רבי אלעזר בר צדוק]												מד:
הוה קא שביק ליה ואזיל. אמר: כדו הוית דיירי בארעא הדא ארבעין שנין, ולא חמית בר אינש מהלך בארעא דתקנן כדין.													מד:
הדר ואתי ואמר ליה: מאי מיעבד?													מד:
אמר ליה: אפקר זיתא לחשוכיא, ותן פריטיא לקשקושי כרמים.	אמר ליה: [רבי אלעזר בר צדוק]												מד:
וקשקושי מי שרי?													מד:
(שמות כג) והשביעית תשמטנה ונטשתה. - תשמטנה - מלקשקש, ונטשתה - מלסקל	והא תניא:												מד:
תרי קשקושי הוו, חד סתומי פילי, וחד אברויי אילני. אברויי אילני - אסור, סתומי פילי - שרי.	רב עוקבא בר חמא:												מד:
אל יהלך אדם בערבי שבתות יותר משלש פרסאות.	איבו משום רבי אלעזר בר צדוק:												מד:
לא אמרן אלא לביתיה, אבל לאושפיזיה - אמאי דנקיט סמיך.	רב כהנא:												מד:
לא נצרכא אלא אפילו לביתיה.	איכא דאמרי אמר רב כהנא:												מד:
בדידי הוה עובדא, ואפילו כסא דהרסנא לא אשכח.	רב כהנא:												מד:
מצות לולב כיצד.													מד:
סודרין על גג האיציטבא.	תני תנא קמיה דרב נחמן:												מד:
וכי לייבשן הוא צריך?	אמר ליה: [רב נחמן]												מה:
אלא אימא: על גב האיציטבא.	[רב נחמן]												מה:
הר הבית סטיו כפול היה, סטיו לפניו מסטיו.	רחבא אמר רבי יהודה:												מה:
מצות ערבה כיצד? מקום היה למטה מירושלים ונקרא מוצא. יורדין לשם ומלקטין משם מורביות של ערבה, ובאין וזוקפין אותן בצדי המזבח, וראשיהן כפופין על גבי המזבח. תקעו והריעו ותקעו.													מה:
בכל יום מקיפין את המזבח פעם אחת, ואומרים אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא.	[ת"ק]												מה:

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קשיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
<p>מקרא-key:</p>	

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מ
אני והו הושיעה נא.	רבי יהודה:												מה.
ואותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים.													מה.
בשעת פטירתן מה הן אומרים יופי לך מזבח, יופי לך מזבח.	[ת"ק]												מה.
ליה ולך מזבח, ליה ולך מזבח.	רבי אלעזר:												מה.
כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיו מלקטין אותן מערב ומניחין אותן בגיגיות של זהב כדי שלא יכמושו.													מה.
חריות של דקל היו מביאין, וחובטין אותן בקרקע בצדי המזבח, ואותו היום נקרא חבוט חריות.	רבי יוחנן בן ברוקה:												מה.
מיד תינוקות שומטין את לולביהן, ואוכלין אתרוגייהן.													מה.
מקום קלניא הוה.	תנא:												מה.
ותנא דידן מאי טעמא קרי ליה מוצא?													מה.
אידי דמיפק מכרגא - דמלא קרי ליה מוצא.													מה.
ובאין וזוקפין אותן בצדי כו'.													מה.
רבות וארוכות, וגבוהות אחד עשר אמה, כדי שיהו גוחות על המזבח אמה.	תנא:												מה.
שמע מינה על היסוד מנח להו. דאי סלקא דעתך אארעא מנח להו - מכדי עלה אמה וכנס אמה זהו יסוד, עלה חמש וכנס אמה זהו סובב, עלה שלש זהו מקום הקרנות, גוחות על גבי המזבח היכי משכחת לה? אלא לאו שמע מינה: איסוד מנח להו, שמע מינה.	מרירמר משום מר זוטרא:												מה.
מאי קראה - שנאמר (תהלים קיח) אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח.	רבי אבהו:												מה.
כל הנוטל לולב באגודו והדס בעבותו מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, שנאמר אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח.	רבי אבהו: אמר רבי אלעזר:												מה.
כל העושה איסור לחג באכילה ושתייה - מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, שנאמר אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח.	רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי, ורבי יוחנן משום רבי שמעון המחזוי משום רבי יוחנן המכותי:												מה.
כל המצות כולן אין אדם יוצא בהן אלא דרך גדילתן, שנאמר (שמות כו) עצי שטים עמדים.	חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי:												מה.
עצי שטים עמדים - שעומדים דרך גדילתן.	תניא נמי הכי:												מה.
עמדים - שמעמידין את ציפויין.	דבר אחר:												מה.
עמדים - שמא תאמר אבד סיברם ובטל סיכויין, תלמוד לומר עצי שטים עמדים שעומדים לעולם ולעולמי עולמים.	דבר אחר:												מה.
יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ואילמלי אליעזר בני עמי - מיום שנברא העולם ועד עכשיו, ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו - מיום שנברא העולם עד סופו.	ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי:												מה.
ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי: ראיתי בני עלייה והן מועטין, אם אלף הן - אני ובני מהן, אם מאה הם - אני ובני מהן, אם שנים הן - אני ובני הן.	ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחי:												מה.
ומי זוטרי כולי האי?													מה.
תמני סרי אלפי דרא הוה דקמיה קודשא בריך הוא, שנאמר (יחזקאל מח) סביב שמונה עשר אלף	והא אמר רבא:												מה.
לא קשיא: הא דמסתכלי באספקלריא המאירה, הא - דלא מסתכלי באספקלריא המאירה.													מה.
ודמסתכלי באספקלריא המאירה מי זוטרי כולי האי?													מה.
לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל יום, שנאמר (ישעיהו לו) אשרי כל חוכי לו - ל"ו בגימטריא תלתין ושיתא הון	והא אמר אביי:												מה.
לא קשיא: הא - דעיילי בבר, הא - דעיילי בלא בר.													מה.

<p>disputants-חולקים- central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת- story-מעשה-O</p>	<p>statement-מימרא- challenge-קושיא- question-שאלה- answer-תירוץ- proof-ראיה-</p>
--	---

מקרא-key:

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מ
בשעת פטירתן מה הן אומרים וכו'.													מה:
והא קא משתתף שם שמים ודבר אחר													מה:
כל המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם, שנאמר (שמות כב) בלתי לה' לבדן	ותניא:												מה:
הכי קאמר: ליה אנחנו מודים ולך אנו משבחין, ליה אנחנו מודים, ולך אנו מקלסין.													מה:
כמעשהו בחול.													מה:
מאי טעמא דרבי יוחנן בן ברוקה - דכתיב (ויקרא כג) כפת - שנים, אחת ללולב ואחת למזבח.	רב הונא:												מה:
רבנן													מה:
כפת כתיב	[רבנן]												מה:
כתמר, מה תמר זה אין לו אלא לב אחד - אף ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים.	רבי לוי:												מה:
לולב שבעה, וסוכה יום אחד. מאי טעמא? לולב דמפסקי לילות מימים - כל יומא מצוה באפיה נפשיה הוא, סוכה דלא מפסקי לילות מימים - כולהו שבעה כחד יומא אריכא דמו.	רב יהודה אמר שמואל:												מה:
סוכה שבעה, ולולב יום אחד. מאי טעמא? סוכה דאורייתא - שבעה, לולב דרבנן - סגי ליה בחד יומא.	רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן:												מה:
אחד זה ואחד זה שבעה.	כי אתא רבין אמר רבי יוחנן:												מה:
נקוט דרבה בר בר חנה בידך, דכולהו אמוראי קיימי כוותיה בסוכה.	רב יוסף:												מה:
העושה לולב לעצמו אומר ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. נטלו לצאת בו אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת לולב. ואף על פי שבירך עליו יום ראשון - חוזר ומברך כל שבעה. העושה סוכה לעצמו אומר ברוך שהחיינו וקיימנו כו'. נכנס לישב בה אומר אשר קדשנו במצותיו וצונו לישב בסוכה. וכיון שבירך יום ראשון - שוב אינו מברך.	מתביי:												מ
קשיא לולב אלולב, קשיא סוכה אסוכה													מ
בשלמא לולב אלולב לא קשיא - כאן - בזמן שבית המקדש קיים, כאן - בזמן שאין בית המקדש קיים.													מ
אלא סוכה אסוכה קשיא													מ
תנאי היא													מ
תפילין, כל זמן שמניחן מברך עליהן, דברי רבי.	דתניא: [רבי]												מ
אינו מברך אלא שחרית בלבד.	חכמים:												מ
הלכתא כרבי	אתמר, אביי:												מ
הלכתא כרבנן.	רבא:												מ
חזינא ליה לרבא דלא עביד כשמעתיה, אלא מקדים וקאי ועייל לבית הכסא, ונפיק ומשי ידיה ומנח תפילין ומברך. וכי איצטריך זימנא אחרינא - עייל לבית הכסא, ונפיק ומשי ידיה, ומנח תפילין ומברך. ואנן נמי כרבי עבדינן, ומברכין כל שבעה.	רב מרי ברה דבת שמואל:												מ
חזינא ליה לרב פפי, דכל אימת דמנח תפילין מברך.	מר זוטרא:												מ
כל אימת דמשמשי בהו מברכי.	רבנן דבי רב אשי:												מ
מצות לולב כל שבעה.	רב יהודה אמר שמואל:												מ
יום ראשון מצות לולב, מכאן ואילך מצות זקנים.	רבי יהושע בן לוי												מ
כל יומא מצות זקנים.	רבי יצחק:												מ
ואפילו יום ראשון? - והא קיימא לן דיום ראשון דאורייתא													מ
אימא: בר מיום ראשון.													מ
אי הכי, היינו דרבי יהושע בן לוי?													מ

<p>disputants-חולקים- נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- מובאה של פסיקה קודמת- מעשה-story</p>	<p>statement-מימרא- קושיא-challenge- שאלה-question- תירוץ-answer- ראיה-proof-</p>
<p>central point for summary and review- insertion of an earlier segment-</p>	
<p>מקרא-key:</p>	

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מ
אימא: וכן אמר רבי יצחק.													מ
ואף רב סבר כל שבעה מצות לולב.													מ
המדליק נר של חנוכה צריך לברך	דאמר רבי חייא בר אשי אמר רב:												מ
הרואה נר של חנוכה צריך לברך.	רבי ירמיה:												מ
מאי מברך?													מ
יום ראשון, המדליק מברך שלש, הרואה מברך שתיים. מכאן ואילך, מדליק מברך שתיים ורואה מברך אחת. ומאי מברך ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר חנוכה.	רב יהודה:												מ
והיכן צונו?													מ
מלא תסור.													מ
(דברים לב) שאל אביך ויגדך.	רב נחמן בר יצחק:												מ
כל שבעה מצות לולב.	רב נחמן בר יצחק מתני לה בהדיא: אמר רב:												מ
העושה סוכה לעצמו אומר ברוך שהחיינו כו', נכנס לישב בה אומר ברוך אשר קדשנו כו'. היתה עשויה ועומדת, אם יכול לחדש בה דבר - מברך, אם לאו - לכשיכנס לישב בה מברך שתיים.	תנו רבנן:												מ
חזינא ליה לרב כהנא דקאמר להו לכולהו אכסא דקדושא.	רב אשי:												מ
היו לפניו מצות הרבה, אומר: ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על המצות.	תנו רבנן:												מ
מברך על כל אחת ואחת בפני עצמה.	רבי יהודה:												מ
הלכתא כרבי יהודה.	רבי זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא:												מ
מאי טעמא דרבי יהודה דכתיב (תהלים סח) ברוך ה' יום יום, וכי ביום מברכין אותו ובלילה אין מברכין אותו? אלא בא לומר לך: בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו, הכא נמי בכל דבר דבר תן לו מעין ברכותיו.	ואמר רבי זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא:												מ
בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם' מדת בשר ודם, כלי ריקן מחזיק, מלא אינו מחזיק, אבל מדת הקדוש ברוך הוא: מלא מחזיק, ריקן אינו מחזיק, שנאמר (דברים כח) והיה אם שמוע תשמע וגו' אם שמוע - תשמע, ואם לאו - לא תשמע.	ואמר רבי זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא:												מ
אם שמוע בישן - תשמע בחדש, (דברים ל) ואם יפנה לבבך - שוב לא תשמע.	דבר אחר:												מ
מיד תינוקות וכו'.													מ
אתרוג, בשביעי - אסור, בשמיני - מותר. סוכה - אפילו בשמיני אסורה.	רבי יוחנן:												מ
אתרוג אפילו בשביעי נמי מותר.	ריש לקיש:												מ
במאי קא מיפלגי?													מ
למצותה אתקצאי	מר סבר: [ריש לקיש]												מ
לכולי יומא אתקצאי.	ומר סבר: [רבי יוחנן]												מ
מיד תינוקות שומטין את לולביהן ואוכלין אתרוגיהן.	איתיביה ריש לקיש לרבי יוחנן:												מ
מאי לאו - הוא הדין לגדולים													מ
לא, תינוקות דוקא.													מ
מיד התינוקות שומטין את לולביהן ואוכלין אתרוגיהן.	איכא דאמרי, איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש:												מ
תינוקות - אין, גדולים - לא													מ
הוא הדין דאפילו גדולים, והאי דקתני תינוקות - אורחא דמלתא קתני.													מ

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
לרבי יוחנן, מאי שנא סוכה מאי שנא אתרוג?	רב פפא לאביי:									◊		
סוכה דחזיא לבית השמשות, דאי איתרמי ליה סעודתא בעי מיתב בגווה ומיכל בגווה - אתקצאי לבין השמשות, ומיגו דאתקצאי לבין השמשות - אתקצאי לכולי יומא דשמיני. אתרוג דלא חזי לבין השמשות - לא אתקצאי לבין השמשות ולא אתקצאי לכולי יומא דשמיני.	אמר ליה: [אביי]									◊		
אתרוג אפילו בשמיני אסור.	לוי:									◆	■	◊
אתרוג בשביעי אסור, בשמיני מותר.	אבוה דשמואל:									◆	■	◊
קם אבוה דשמואל בשיטתיה דלוי										■		◊
קם רבי זירא בשיטתיה דאבוה דשמואל.										■		◊
אתרוג שנפסלה - אסור לאוכלה כל שבעה.	דאמר רבי זירא:									■	■	
לא ליקני איניש הושענא לינוקא ביומא טבא קמא. מאי טעמא? דינוקא מקנא - קני, אקנויי - לא מקני, ואשתכח דקא נפיק בלולב שאינו שלו.	רבי זירא:										■	◊
לא לימא איניש לינוקא דיהיבנא לך מידי ולא יהיב ליה, משום דאתי לאגמוריה שיקרא, שנאמר (ירמיהו ט') למדו לשונם דבר שקר.	ואמר רבי זירא:										■	◊
ובפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש											■	
הפריש שבעה אתרוגין לשבעה ימים - אמר רב: כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה לאלתר.	דאיתמר: [רב]									◆	■	◊
כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה למחר.	רב אסי:									◆	■	◊
במאי קא מפלגי?											^	
למצותה אתקצאי,	מר סבר: [רב]									◆	■	!
לכולי יומא אתקצאי.	ומר סבר: [רב אסי]									◆	■	!
ואנן דאית לן תרי יומי היכי עבדינן?											^	
שמיני ספק שביעי - אסור, תשיעי ספק שמיני - מותר.	אביי:									◆	!	◊
אפילו שמיני ספק שביעי מותר.	מרימר:									◆	!	◊
בסורא עבדי כמרימר.											■	
רבי שישא בריה דרב אידו: עביד כאביי.											■	
והלכתא כאביי.											■	◊
שמיני ספק שביעי - שביעי לסוכה ושמיני לברכה	רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב:										◆	■
שמיני לזה ולזה	רבי יוחנן:										◆	■
מיתב - כולי עלמא לא פליגי דיתבינן, כי פליגי לברוכי:											■	◊
למאן דאמר שביעי לסוכה - ברוכי נמי מברכינן											■	
למאן דאמר שמיני לזה ולזה - ברוכי לא מברכינן.											■	
נקוט דרבי יוחנן בידך, דרב הונא בר ביזנא וכל גדולי הדור איקלעו בסוכה בשמיני ספק שביעי, מיתב הוו יתבי ברוכי לא בריכי.	רב יוסף:										■	◊
ודלמא סבירא להו כמאן דאמר כיון שבירך יום טוב ראשון שוב אינו מברך?											?	
גמירי דמאפר אתו.											!	
ברוכי - כולי עלמא לא פליגי דלא מברכינן, כי פליגי - למיתב.	איכא דאמרי:										■	◊
למאן דאמר שבעה לסוכה - מיתב יתבינן											■	

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסיקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ? קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראיה-proof</p>
מקרא-key:	

סוכה-לולב וערבה	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ולמאן דאמר שמיני לזה ולזה - מיתב נמי לא יתבינן.												מז
נקוט דרבי יוחנן בידך, דמרא דשמעתא מני - רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת, ובשמיני ספק שביעי לבר מסוכה יתיב.	רב יוסף:											מז
והלכתא: מיתב יתבינן, ברוכי לא מברכינן.												מז
אומרים זמן בשמיני של חג, ואין אומרים זמן בשביעי של פסח.	רבי יוחנן:											מז
תדע, שהרי חלוק בשלושה דברים: בסוכה, ולולב, וניסוך המים.	רבי לוי בר חמא ואיתימא רבי חמא בר חנינא:											מז
בלוג היה מנסך כל שמונה	ולרבי יהודה, דאמר:											מז
הרי חלוק בשני דברים.												מז
אי הכי שביעי של פסח נמי, הרי חלוק באכילת מצה												מז
לילה ראשונה - חובה, מכאן ואילך - רשות.	דאמר מר:											מז
הכי השתא? - התם - מלילה חלוק, מיום - אינו חלוק. הכא - אפילו מיום נמי חלוק.												מז
זה חלוק משלפניו, וזה חלוק משלפני פניו.	רבינא											מז
הכא כתיב פר, התם כתיב פרים.	רב פפא											מז
הכא כתיב ביום, התם כתיב וביום.	רב נחמן בר יצחק:											מז
הכא כתיב (במדבר כט) כמשפט התם כתיב כמשפטם.	רב אשי:											מז
לימא מסייע ליה:												מז
הפרים האילים והכבשים - מעכבין זה את זה	[תניא - רבנן]											מז
פרים - אין מעכבין זה את זה, שהרי מתמעטין והולכין.	רבי יהודה:											מז
והלא כולן מתמעטין והולכין בשמיני	אמרו לו: [רבנן]											מז
שמיני רגל בפני עצמו הוא, שכשם ששבעת ימי החג טעונין קרבן ושיר וברכה ולינה - אף שמיני טעון קרבן ושיר וברכה ולינה.	אמר להן: [רבי יהודה]											מז
מאי לאו - זמן?												מז
לא, ברכת המזון ותפלה.												מז
הכי נמי מסתברא. דאי סלקא דעתך זמן - זמן כל שבעה מי איכא?												מז
הא לא קשיא, דאי לא בריך האידנא - מברך למחר, או ליומא אחרינא.												מז
מכל מקום כוס בעינן.												מז
לימא מסייע ליה לרב נחמן												מז
זמן אומרו אפילו בשוק.	דאמר רב נחמן:											מז
דאי אמרת בעינן כוס - כוס כל יומא מי איכא?												מז
דלמא דאיכלע ליה כוס.												מז
וסבר רבי יהודה שמיני טעון לינה?												מז
מנין לפסח שני שאינו טעון לינה - שנאמר (דברים טז) ופנית בבקר והלכת לאהליך, וכתוב (דברים טז) ששת ימים תאכל מצות את שטעון ששה - טעון לינה, את שאינו טעון ששה - אינו טעון לינה.	והא תניא, רבי יהודה:											מז
למעוטי מאי? לאו למעוטי נמי שמיני של חג?												מז
לא, למעוטי פסח שני דכוותיה.												מז

